ЗАТВЕРДЖЕНО
Національним агентством із
забезпечення якості вищої освіти
протокол від «27» серпня 2024 року
№ 15 (65)
зі змінами:
протокол № 7 (79) від 13.05.2025
протокол № 11 (83) від 15.07.2025
протокол № 17 (89) від 18.11.2025
протокол № 15 (106) від 22.09.2026
протокол № 17 (108) від 17.11.2026

ПОЛОЖЕННЯ
про експерта та експертну групу Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти

І. Загальні положення

1. Це Положення про експерта та експертну групу Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Положення) визначає основні засади діяльності експертів та експертної групи під час проведення ними акредитаційної експертизи, порядок відбору осіб до Реєстру експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Реєстр), порядок ведення Реєстру, формування експертних груп та оцінювання якості роботи експертів.

2. Експерт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) – особа, залучена до акредитаційної експертизи, яка володіє необхідними знаннями та навичками, зокрема у сфері забезпечення якості вищої освіти, що дають їй змогу ефективно здійснювати оцінювання якості освітніх програм та освітньої діяльності закладів вищої освіти за цими програмами і розробляти рекомендації щодо покращення якості вищої освіти.

Особа, включена до Реєстру, вважається експертом Національного агентства у період залучення її до акредитаційної експертизи.

3. Експерт повинен знати:

1) законодавство України у сфері вищої освіти;

2) вимоги Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15.05.2024 № 686 (далі – Положення про акредитацію освітніх програм), зокрема Критерії оцінювання якості освітніх програм (далі – Критерії);

3) Стандарти і рекомендації із забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти (далі – ESG 2015);

4) стандарти вищої освіти та професійні стандарти відповідно до спеціальності;

5) нормативні, інформаційні, рекомендаційні документи з питань акредитації освітніх програм, затверджені Національним агентством.

4. Експерт повинен вміти:

1) встановлювати відповідність освітньої програми Критеріям;

2) аналізувати, систематизувати й узагальнювати інформацію, що стосується освітньої програми та діяльності закладу вищої освіти за освітньою програмою, зокрема внутрішню документацію закладу вищої освіти, пов’язану з розробленням та реалізацією освітньої програми;

3) складати звіт експертної групи, зокрема надавати обґрунтовані рекомендації щодо покращення реалізації освітньої програми;

4) взаємодіяти в процесі проведення акредитаційної експертизи з іншими експертами, Національним агентством, закладом вищої освіти, дотримуючись етики ділового спілкування.

5. Експерти здійснюють свої функції на підставі укладених із ними цивільно-правових договорів (крім експертів з числа представників роботодавців). Неналежне виконання експертом своїх зобов'язань за договором є підставою для розірвання договору та невиконання Національним агентством своїх зобов'язань щодо оплати послуг.

6. Реєстр – електронна база даних, що ведеться Національним агентством з метою залучення осіб, включених до Реєстру, для проведення акредитаційної експертизи освітніх програм у якості експертів Національного агентства на період проведення відповідної акредитаційної експертизи у відповідності до Положення про акредитацію освітніх програм.

ІІ. Порядок відбору осіб до Реєстру

1. Відбір осіб до Реєстру експертів (далі – відбір) проводиться за такими етапами:

1) оприлюднення оголошення про початок відбору на офіційному вебсайті Національного агентства;

2) прийняття заяв і супровідних документів від кандидатів для включення до Реєстру (далі – кандидати);

3) перевірка документів поданих кандидатами;

4) оцінювання кандидатів за критеріями, визначеними у Додатку 1 цього Положення;

5) проходження кандидатами онлайн-курсу щодо порядку проведення акредитації освітніх програм, а також застосування ESG –2015 та тестування;

6) проведення тренінгу для кандидатів та оцінювання за результатами проходження тренінгу;

7) включення до Реєстру за рішенням Національного агентства.

2. Організаційну, інформаційну, аналітичну підтримку всіх етапів відбору забезпечує секретаріат Національного агентства.

3. Особа може бути відібрана для включення до Реєстру за умов належності її до однієї із наступних категорій:

1) науково-педагогічний, науковий працівник закладу вищої освіти, Національної академії наук України, національної галузевої академії наук України, наукової установи. Для цілей участі у відборі до наукових працівників прирівнюються докторанти;

2) здобувач вищої освіти;

3) представник роботодавців.

Для науково-педагогічних, наукових працівників обов'язковою є наявність одного із пунктів:

1) науковий ступінь та науково-педагогічний, науковий досвід роботи не менше трьох років протягом останніх п'яти років за відповідною спеціальністю;

2) вчене звання та науково-педагогічний, науковий досвід роботи не менше трьох років протягом останніх п'яти років за відповідною спеціальністю;

3) науково-педагогічний, науковий досвід за відповідною спеціальністю не менше трьох років протягом останніх п'яти років, відповідно до отриманої вищої освіти.

Для здобувачів вищої освіти обов'язковим є перебування у статусі здобувача вищої освіти станом на момент подання документів для участі у відборі.

Для представників роботодавців обов'язковим є:

1) наявність досвіду роботи не менше трьох років за відповідною спеціальністю;

2) наявність підтвердженого досвіду співпраці з закладами вищої освіти (організація практик, стажувань, участь у розробленні освітніх програм, роботі галузевих рад тощо);

3) роботодавець, організація (об’єднання) роботодавців, професійна асоціація, від яких залучається представник роботодавця для включення до Реєстру, повинні бути зареєстровані відповідно до законодавства України юридичною особою, яка фактично здійснює господарську діяльність, характеризується позитивною діловою репутацією, не перебуває у процесі припинення чи банкрутства.

4. Відбір розпочинається з дня оприлюднення секретаріатом Національного агентства на офіційному вебсайті Національного агентства відповідного оголошення, яке має містити інформацію про умови відбору.

5. Для участі у відборі особа подає до секретаріату Національного агентства в електронному вигляді:

1) онлайн анкету, складовою якої є мотиваційний лист;

2) розширене професійне резюме (CV) українською мовою із вказанням спеціальностей, за якими кандидат кваліфікований бути експертом.

6. Окрім зазначених у пункті 5 цього Положення документів, кандидати додатково подають до секретаріату Національного агентства:

6.1 для науково-педагогічних, наукових працівників:

6.1.1 документ, що засвідчує місце (усі місця) роботи кандидата станом на момент подання документів для участі у відборі (у тому числі за сумісництвом) (довідка з місця роботи тощо), виданий не раніше як за 1 місяць до дня подання заяви;

6.1.2 копії документів про здобуття наукового ступеня за обраною спеціальністю (нострифіковані іноземні дипломи);

6.1.3 копії документів про вчене звання за обраною спеціальністю;

6.1.4 копії документів про вищу освіту;

6.1.5 інші документи, які особа вважає за потрібне подати для участі у відборі

(документи, що підтверджують кваліфікацію, сертифікати, свідоцтва, рекомендаційні листи тощо).

6.2 для здобувачів вищої освіти:

6.2.1 документ, що засвідчує наявність статусу здобувача вищої освіти, інтерна, лікаря-резидента із зазначенням спеціальності, виданий не раніше як за 1 місяць до дня подання заяви;

6.2.2 копії документів про вищу освіту (за наявності);

6.2.3 інші документи, які особа вважає за потрібне подати для участі у відборі (документи, що підтверджують кваліфікацію, сертифікати, свідоцтва, рекомендаційні листи тощо).

6.3. для представників роботодавців:

6.3.1. документ, що засвідчує статус кандидата як представника роботодавця станом на момент подання документів для участі у відборі (у тому числі за сумісництвом) (довідка з місця роботи тощо), виданий не раніше як за 1 місяць до дня подання заяви;

6.3.2. копії документів, що підтверджують професійний або фаховий досвід;

6.3.3. інші документи, які особа вважає за потрібне подати для участі у відборі (документи, що підтверджують кваліфікацію, сертифікати, свідоцтва, рекомендаційні листи тощо).

7. Кандидат може обрати не більше трьох спеціальностей.

8. Секретаріат Національного агентства перевіряє подані кандидатами документи на відповідність вимогам, визначеним цим Положенням та допускає кандидатів до участі у відборі.

9. Особа не допускається до участі у відборі:

1) за умови неналежності кандидата до будь-якої з категорій, передбачених пунктом 3 цього Положення;

2) у разі неподання документів, передбачених пунктами 5 та 6 цього Положення;

3) у разі виявлення недостовірної інформації, зазначеної в анкеті або в інших поданих документах;

4) протягом 3-х років після виключення особи з Реєстру рішенням Національного агентства за рекомендацією Комісії щодо забезпечення якості роботи експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Комісія);

5) протягом 2-х років після проходження тренінгу для кандидатів до Реєстру експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, за результатами якого особа не набрала прохідний бал (6 із 10 можливих).

10. Документи кандидатів, які відповідають вимогам цього Положення, підлягають оцінюванню за критеріями, визначеними у Додатку 1.

11. Кандидати, які за результатами оцінювання визначеного у пункті 10 цього Положення набрали пороговий бал (не менше 6 балів), допускаються до проходження онлайн-курсу щодо порядку проведення акредитації освітніх програм і застосування ESG 2015, після якого проходять тестування.

12. Після проходження онлайн-курсу та за результатами складання тестування (не менше 60 балів) кандидати допускаються до проходження

тренінгу.

13.Під час проходження тренінгу оцінювання кандидатів здійснюється за 10-бальною шкалою за наступними критеріями:

1)якість виконаного завдання (повнота аналізу та дотримання встановленого дедлайну) (2 бали);

2) вміння формулювати висновки, аргументувати свою позицію (2 бали);

3) знання законодавства у сфері вищої освіти, розуміння суті Критеріїв оцінювання якості освітньої програми і здатність їх застосовувати (3 бали);

4) вміння працювати в команді і дотримання етичних правил поведінки (2 бали);

5)вільне володіння українською мовою (1 бал).

14.За результатами роботи на тренінгу кандидат отримує від 0 до 10 балів та включається до Реєстру за умови набрання як мінімум 6 балів.

15.Включення кандидата до Реєстру здійснюється за рішенням Національного агентства.

16. Відмова кандидата від участі у тренінгу три рази поспіль вважається систематичною відмовою від проходження тренінгу. Систематична відмова кандидата від проходження тренінгу прирівнюється до не проходження тренінгу.

17.Відмовою від проходження тренінгу вважається:

1) інформування кандидатом про відмову від проходження тренінгу шляхом надсилання відповідного повідомлення через електронні засоби комунікації;

2) відсутність кандидата на тренінгу після попереднього підтвердження ним участі, якщо кандидат не повідомив про обставини, що об’єктивно унеможливили участь, до початку тренінгу або не надав інформацію про такі обставини протягом трьох робочих днів з дня проведення тренінгу.

18. Кандидат, який не пройшов тренінг, не може бути включений до Реєстру експертів у межах поточного конкурсного відбору.

ІІІ. Ведення Реєстру

1. Особи, включені до Реєстру, протягом 1 місяця з дня настання таких змін зобов’язані повідомляти секретаріат Національного агентства про зміну інформації, що міститься у Реєстрі, зокрема контактних даних, місць роботи (навчання), втрату статусу науково-педагогічного, наукового працівника або здобувача вищої освіти. Такі зміни вносяться до Реєстру без відповідного рішення Національного агентства.

2. Здобувачі вищої освіти перебувають у Реєстрі протягом одного року після втрати статусу здобувача вищої освіти.

3. Виключення з Реєстру відбувається за рішенням Національного агентства.

4. Підставами для виключення осіб з Реєстру є:

1) втрата статусу науково-педагогічного, наукового працівника;

2) завершення однорічного терміну після втрати статусу здобувача вищої освіти;

3) власне бажання;

4) визнання особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою;

5) смерть;

6) рішення Комісії в порядку визначеному Національним агентством;

7) у разі виявлення порушень етичних норм або вимог антикорупційного законодавства;

8) в інших випадках, передбачених цим Положенням, Положенням про акредитацію освітніх програм та Інструкцією для експертів Національного агентства щодо організації роботи експертної групи (ЕГ) в процесі проведення акредитаційної експертизи.

5. Щороку впродовж червня відділ супроводу експертів проводить збір даних про міжнародний досвід осіб, що включені до Реєстру, на підставі чого формуються пропозиції щодо переліку міжнародних експертів. Перелік міжнародних експертів затверджується Національним агентством.

IV. Формування експертних груп

1. Експерти працюють у складі експертної групи.

Експертна група для проведення акредитаційної експертизи освітньої програми формується в складі керівника та двох експертів, у тому числі одного експерта з числа здобувачів вищої освіти, якщо інше не передбачено Положенням про акредитацію освітніх програм.

На підставі подання роботодавця, організації (об'єднання) роботодавців, професійної асоціації до складу експертної групи може бути залучений представник роботодавців (за його згодою) відповідно до наказу Національного агентства.

2. Експертна група формується з осіб, які включені до Реєстру з урахуванням наступних правил:

1) експерт є фахівцем/здобувачем вищої освіти зі спеціальності освітньої програми, яка акредитуватиметься, або за унеможливлення повної відповідності – із суміжної спеціальності;

2) експерт з числа здобувачів вищої освіти навчається на рівні вищої освіти не нижче ніж рівень освітньої програми, яка акредитується;

3) під час акредитаційної експертизи освітньої програми третього рівня вищої освіти один з експертів повинен мати науковий ступінь доктора наук;

4) до складу експертної групи не включаються експерти, які мають реальний чи потенційний конфлікт інтересів (Додаток 2);

5) члени відповідних галузевих експертних рад не включаються до складу експертних груп з акредитації освітніх програм за спеціальністю, яка належить до цієї галузі;

6) члени Апеляційної палати Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти не можуть бути включені до складу експертних груп з акредитації освітніх програм.

V. Експертне оцінювання освітньої програми

1. Експертне оцінювання – це етап акредитаційної експертизи, який передбачає залучення експертної групи до оцінювання освітньої програми.

2. Експертне оцінювання передбачає:

1) попереднє вивчення експертною групою відомостей про самооцінювання,

доданих до них матеріалів, а також усіх інших матеріалів та інформації, включно з наданою секретаріатом Національного агентства, що стосується освітньої програми і освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою;

2) формування програми візиту експертів та узгодження її із закладом вищої освіти.

3) візит експертів;

4) складання експертною групою проєкту звіту і подання його до Національного агентства через інформаційно-комунікаційну систему Національного агентства (далі – ІКС);

5) доопрацювання експертною групою проєкту звіту, його підписання і подання остаточної версії до ІКС.

3. Експертна група за обґрунтованим запитом голови експертної групи може отримувати додаткову інформацію стосовно освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією програмою від закладу вищої освіти, яка не є загальнодоступною, до завершення візиту експертів. Запити на отримання додаткової інформації та відповіді закладу вищої освіти на них надсилаються з використанням ІКС.

4. За дорученням Голови Національного агентства у візиті експертів до закладу вищої освіти як спостерігачі можуть брати участь працівники Національного агентства.

VI. Оцінювання якості роботи експертів

1. З метою вдосконалення компетентностей експерта та визначення можливості перебування в Реєстрі секретаріат проводить щорічне оцінювання експертів за результатами його участі в акредитаційній процедурі.

2. Оцінювання експертів здійснюється за наступними критеріями:

1) дотримання експертом процедури проведення акредитаційної експертизи відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм;

2) якість поданого звіту експертної групи.

При оцінюванні за критеріями визначеними у пункті 2 розділу VI цього Положення, враховуються, за наявності, відгуки щодо якості роботи експерта, надані зокрема:

1) іншими експертами у складі експертної групи;

2) гарантом освітньої програми;

3) галузевою експертною радою;

4) секретаріатом Національного агентства.

3. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

4. Експерт який набрав:

1) 60-100 балів - залучається до проведення акредитаційних експертиз;

2) 0-59 балів – виноситься на розгляд Комісії для ухвалення відповідного рішення.

5. Питання якості роботи експертів Національного агентства та експертної групи розглядаються Комісією відповідно до Порядку роботи Комісії щодо забезпечення якості роботи експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Додаток 1

Критерії оцінювання кандидатів для включення до Реєстру експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти

Для науково-педагогічних та наукових працівників:

1. досвід залучення до процедур забезпечення якості вищої освіти (розроблення та реалізації освітніх програм, моніторингу якості освіти тощо) (до 6 балів);
2. досвід розроблення політик у сфері вищої освіти (участі у підготовці проєктів законів, інших актів законодавства у сфері вищої освіти; участь у розробленні стандартів вищої освіти тощо) (до 2 балів);
3. закордонний досвід (співпраця з міжнародними інституціями забезпечення якості вищої освіти, участь у міжнародних освітніх проектах із забезпечення якості вищої освіти тощо) (до 6 балів);
4. досвід та професійні досягнення (до 4 балів);
5. оцінювання мотиваційного листа (до 2 балів).

Для здобувачів вищої освіти:

1. досвід залучення до процедур забезпечення якості вищої освіти (до 4 балів);
2. досвід розроблення політик у сфері вищої освіти (участі у підготовці проектів законів, інших актів законодавства у сфері вищої освіти; участь у розробленні стандартів вищої освіти тощо) (до 2 балів);
3. закордонний досвід (співпраця з міжнародними інституціями забезпечення якості вищої освіти, участь у міжнародних освітніх проектах із забезпечення якості вищої освіти тощо) (до 7 балів);
4. досвід участі у діяльності органів студентського самоврядування та/або національного об’єднання студентів України (до 5 балів);
5. оцінювання мотиваційного листа (до 2 балів).

Для представників роботодавців:

1. досвід залучення до процедур забезпечення якості вищої освіти (до 4 балів);
2. досвід розроблення політик у сфері вищої освіти (участі у підготовці проектів законів, інших актів законодавства у сфері вищої освіти; участь у розробленні стандартів вищої освіти тощо) (до 2 балів);
3. закордонний досвід (співпраця з міжнародними інституціями забезпечення якості вищої освіти, участь у міжнародних освітніх проектах із забезпечення якості вищої освіти тощо) (до 7 балів);
4. досвід та професійні досягнення (до 4 балів);
5. оцінювання мотиваційного листа (до 2 балів).

Додаток 2

Перелік*
типових ситуацій конфлікту інтересів, в яких може опинитися експерт Національного агентства:

1) Експерт є засновником, керівником, членом наглядової ради, працівником, або особою, що навчається у закладі вищої освіти, освітня програма якого акредитується.
2) Експерт протягом останніх 3 років був засновником, керівником, членом наглядової ради, працівником або особою, що навчалася у закладі вищої освіти, освітня програма якого акредитується.
3) Експерт є близькою особою (чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний та двоюрідний брати, рідна та двоюрідна сестри, рідний брат та сестра дружини (чоловіка), племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням зазначеного суб'єкта) або має приватний інтерес у зв'язку із особистими, дружніми чи іншими позаробочими стосунками щодо:

- особи, що навчається на освітній програмі, що акредитується;
- гаранта освітньої програми, що акредитується;
- наукового-педагогічного працівника, залученого до реалізації освітньої програми, що акредитується;
- засновника, керівника чи заступника керівника відповідного закладу вищої освіти.

4) Експерт пов'язаний із гарантом освітньої програми, науково-педагогічним працівником, який залучений до реалізації освітньої програми, що акредитується відносинами прямого підпорядкування (відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника) чи членством або діяльністю в громадських, політичних, чи інших організаціях.
5) Експерт надавав відгук на освітню програму, що акредитується.
6) Експерт був науковим керівником дисертаційного дослідження гаранта освітньої програми, що акредитується.
7) Гарант освітньої програми, що акредитується був науковим керівником дисертаційного дослідження експерта.
8) Експерт був офіційним опонентом дисертаційного дослідження гаранта освітньої програми, що акредитується.
9) Гарант освітньої програми, що акредитується був офіційним опонентом дисертаційного дослідження експерта.
10) Експерт та гарант освітньої програми мають спільні публікації протягом останніх 3 років.

***перелік типових ситуацій конфлікту інтересів не є вичерпним, наявність будь-якого приватного інтересу може зумовлювати ситуації, при яких буде мати місце конфлікт інтересів.**